

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

van

DINSDAG 23 FEBRUARI 2010

Voormiddag

COMMISSION DE L'ECONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'EDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

du

MARDI 23 FÉVRIER 2010

Matin

De vergadering wordt geopend om 11.12 uur en voorgezeten door de heer Flor Van Noppen.
La séance est ouverte à 11.12 heures et présidée par M. Flor Van Noppen.

De **voorzitter**: Goeiemorgen allemaal. Dank u voor uw massale aanwezigheid.

Vraag nr. 19424 van mevrouw Lalieux is ingetrokken.

01 Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister van Klimaat en Energie over "de verschillende betaalvoorwaarden bij toetredingscontracten" (nr. 19463)

01 Question de M. Peter Logghe au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les différentes modalités de paiement prévues par les contrats d'adhésion" (n° 19463)

01.01 **Peter Logghe** (VB): (...) Toetredingscontracten met Electrabel, Belgacom, Nuon, Mobistar, Telenet verschillen niet alleen qua betalingstermijnen, natuurlijk, maar ook wat betreft de toepassing van boetebedingen. Voor de consument, mijnheer de minister, wordt het eigenlijk moeilijk om door de bomen het bos nog te zien. Electrabel voorziet bij het versturen van de facturen in een betalingstermijn van 15 dagen. Een eerste herinnering bij niet-betaling genereert geen extra kosten, maar blijkbaar wordt die regeling niet overal op die manier toegepast, want er zijn gevallen bekend waarbij een particulier bij een eerste herinnering al een boete van 5,16 euro werd aangerekend. Nuon, een andere energieleverancier, voorziet ook in een betalingstermijn van 15 dagen zonder extra kosten. Belgacom hanteert 15 dagen betaaltermijn, maar een eerste betalingsherinnering kost de consument al 5 euro. Mobistar voorziet in een betalingstermijn van 10 dagen. Een herinnering bij niet-betaling kost de klant 3 euro. Telenet voorziet in 20 kalenderdagen om te betalen, maar doet de consument wel 7 euro betalen voor de herinnering. U snapt het: wij hebben hier eigenlijk met een wirwar van betalingstermijnen, boetebedingen enzovoort te maken.

Mijn vragen aan u, mijnheer de minister, zijn heel kort. Wij hebben hier onlangs in onze commissie een wetsontwerp op de handelspraktijken besproken en goedgekeurd. Zou het, ten eerste, niet nuttig kunnen zijn, mijnheer de minister, om met het oog op de bescherming van de consument met de sectoren en bedrijven als Electrabel, Belgacom, Nuon en Mobistar, tot afspraken betreffende de betaaltermijnen en boetebedingen te komen?

Ten tweede, als dat niet mogelijk is, bent u bereid om een wetgevend initiatief voor te bereiden om tot gelijkvormige betaaltermijnen en tot gelijkvormige boetebedingen te komen? Hebt u al een voorstel op dat vlak? Wanneer zien wij daar iets van, voor zover u iets voorbereidt natuurlijk? Ik dank u voor uw antwoord.

01.02 Minister **Paul Magnette**: Twee van de basisprincipes van onze economische rechtsorde, waar ook de pas aangenomen wet op de marktpraktijk en de consumentenbescherming niet van afwijkt, zijn de

contractvrijheid en de vrijheid van handel.

Bedrijven zijn in principe vrij bij het vastleggen van hun beleid inzake wanbetalers en de vertaling ervan in hun contractvoorwaarden, voor zover die terdege ter kennis zijn gebracht van de tegenpartij en ze niet (...) zijn. Ik verwijs naar de informatieverplichting, zoals opgenomen in artikel 4 van het goedgekeurde wetsontwerp, en naar de regeling inzake onrechtmatige bedingen, zoals bepaald in artikel 73.

Wat contracten inzake gas en elektriciteit betreft, kan er nog opgemerkt worden dat gewestelijke regelgeving ter uitvoering van energierichtlijnen de procedure bij niet-betaling en de gevolgen van niet-betaling op dwingende wijze regelt in het kader van de sociale openbaredienstverplichtingen van de energieleveranciers. Enkel bij misbruik van de contractvrijheid zal een van de ultieme remedies erin kunnen bestaan dat er reglementair tussenbeide wordt gekomen.

Het feit dat er uiteenlopende praktijken bestaan, vormt op zich geen reden om reglementair op te treden. Ik neem uw suggestie evenwel mee naar het komende overleg met de energieleveranciers als gevolg van de evaluatie van het akkoord over de consument in de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt.

01.03 Peter Logghe (VB): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Natuurlijk zijn vrijheid van handelen en vrijheid van ondernemen fundamenteel in een rechtsstaat, zoals België er een zou moeten zijn. Er is inderdaad de informatieverplichting en er zijn de gewestelijke richtlijnen.

Ik ben blij dat u toch ten minste de suggestie meeneemt, zodat er op het overleg misschien voorstellen ter zake zouden kunnen worden geformuleerd. Het is in het belang van de consument om de voorwaarden voor betaaltermijnen en boetebedingen zo eenvormig mogelijk te maken.

Ik zal het dossier blijven volgen. Wij zullen wel zien wat uw voorstel ter zake opbrengt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Flor Van Noppen aan de minister van Klimaat en Energie over "de concessies voor windmolenparken in de Noordzee" (nr. 19633)

- de heer Peter Logghe aan de minister van Klimaat en Energie over "de vertraging bij de bouw van windmolenparken" (nr. 19638)

02 Questions jointes de

- M. Flor Van Noppen au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les concessions pour les parcs éoliens en mer du Nord" (n° 19633)

- M. Peter Logghe au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le retard dans la construction de parcs éoliens" (n° 19638)

02.01 Peter Logghe (VB): Mijnheer de minister, over de vertraging bij de bouw van windmolenparken krijgen andere collega's en ikzelf van verschillende kanten berichten dat de bouw van die windmolenparken voor Zeebrugge nu goed op schema verloopt. De funderingen van de windturbines van Belwind zijn geplaatst en men heeft daar – vergeef mij de uitdrukking, mijnheer de minister – als het ware de wind in de rug. Alles gaat goed vooruit.

Nochtans moet men in dit verband ook vaststellen dat de voorstellen voor de concessie van de twee resterende windmolenparken blijkbaar al maanden op een beslissing liggen te wachten. Het ligt vele partners in die windenergieprojecten zwaar op de maag dat de aansluitingen op het hoogspanningsnet – een kwestie die hier al een aantal keren ter sprake gekomen is – blijkbaar niet rondgeraakt.

Mijnheer de minister, ik kom tot mijn vragen.

Ten eerste, bevestigt u dat de concessie voor de twee resterende windmolenparken nog altijd op uw beslissing wacht? Wanneer wordt die beslissing genomen?

Ten tweede, als er wordt gewacht met beslissen, wat zijn dan de problemen? Ik heb mij laten vertellen dat de hinder voor de scheepvaart op de Noordzee een probleem zou zijn waardoor de beslissingen worden

uitgesteld. Met welke partijen wordt daarover onderhandeld? Welke maatregelen worden er voorgesteld? Hoe en binnen welke termijn wordt het dossier van de hinder voor de scheepvaart verder afgewerkt?

Ten derde en ten slotte, kom ik nog eens terug op de aansluiting op het hoogspanningsnet. Dat blijft blijkaar een delicate kwestie. Wat is de stand van zaken van dat dossier?

02.02 Flor Van Noppen (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Electrabel en Electrawinds dienden vorig jaar een dossier in met het oog op het verkrijgen van twee laatste concessies voor windenergie voor de Belgische kust. Die dossiers werden nauwkeurig doorgelicht door de CREG en wachten op uw goedkeuring. U haalde de problemen aan inzake scheepvaartroutes, maar beloofde dat de concessies nog toegewezen zouden worden.

De windmolenparken kampen bovendien met meerdere andere problemen. Zo was er de vertraging van de investeringen door de financiële crisis, de problemen inzake de aansluiting op het net en het zinken van twee funderingspalen.

Mijnheer de minister, graag had ik de volgende vragen gesteld.

Wat is de deadline die u zichzelf stelt voor de toewijzing van die concessies?

Hoeveel bedraagt de totale operationele capaciteit momenteel? Hoe verklaart u het eventueel tekort ten opzichte van de maximale capaciteit?

Hoeveel bedraagt de capaciteit van de projecten van Electrabel en Electrawinds? Hoeveel bedraagt de capaciteit wanneer alle concessies zijn toegewezen en operationeel zijn?

Wat is momenteel de timing en de aanpak voor de aansluiting op het net van de bestaande en de toekomstige windmolens?

02.03 Minister Paul Magnette: Mijnheer de voorzitter, bedankt voor de vragen.

De twee laatste aanvragen voor het bekomen van domeinconcessies in de Noordzee worden momenteel door de algemene directie Energie behandeld. Mijn beslissing zal in de komende dagen worden bekendgemaakt.

Momenteel bedraagt het toegekend potentieel meer dan 1 350 megawatt. De offshore projecten schieten goed op. Ondanks een aantal moeilijkheden die het programma enigszins in de war hebben gestuurd, zoals de weersomstandigheden voor het project Sea Power, de financiële crisis, het faillissement van partners, enzovoort, kon de planning worden aangehouden.

De capaciteit die voor de projecten van Electrabel en Electrawinds is aangekondigd, bedraagt ongeveer 730 megawatt.

Op basis van de reeds toegekende concessies en van het onderzoek van de andere concessies dat momenteel lopend is, kan besloten worden dat de doelstelling van 2 000 megawatt tegen het jaar 2020 bereikt zal zijn.

Het aangekondigd vermogen voor de eerste drie offshore windmolenparken, 900 megawatt, kan op het net worden aangesloten, mits op het net van 150 kV bepaalde werken worden uitgevoerd. De transmissiecapaciteit van 150 kV is ontoereikend om een vermogen van 2 000 megawatt van het offshore windmolenpark te integreren. Daarvoor dient gebruik te worden gemaakt van infrastructuur met een hogere spanning, met name 380 kV, via dewelke grotere hoeveelheden kunnen worden vervoerd. Voor die tweede fase moet een meer omvangrijke investering gebeuren om de kuststreek te voorzien van een injectiepunt van 380 kV.

De werkzaamheden op het net van 150 kV zijn door Elia in 2008 opgestart. Verwacht wordt dat zij eind 2011 voltooid zullen zijn. De tweede fase van de werken met betrekking tot de infrastructuur van 380 kV wordt momenteel gepland.

De streefdatum voor de voltooiing van de werken is 2014.

Met betrekking tot de waterwegen heeft Mobiliteit inderdaad een herziening gevraagd. Teneinde na te gaan of voormeld verzoek gegrond is, werd beslist een interadministratiewerkgroep op te richten, om de afbakening van de zones te bekijken.

Voorvoemd verzoek zal echter geen enkele invloed hebben op mijn beslissing, die op het advies van de CREG gebaseerd zal blijven. In voormeld advies wordt verwezen naar de toekenningscriteria die in het koninklijk besluit van december 2000 zijn bepaald.

02.04 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik leer uit uw antwoord dat over de twee resterende windmolenparken de komende dagen een beslissing zal volgen.

Voor de aansluiting op het hoogspanningsnet mogen er nog heel wat werken worden verwacht. De aansluiting zal blijkbaar niet vóór 2011 zijn.

Voor de problematiek van de hinder voor de scheepvaart op de Noordzee door de windmolenparken is er een interadministratieve werkgroep opgericht, wat niet veel goeds voorspelt. Een werkgroep is immers de zekerste manier om een dergelijk dossier te begraven.

Wij zullen de zaak in elk geval blijven opvolgen.

Mijnheer de voorzitter, ik geef u nu het woord voor uw repliek.

02.05 Flor Van Noppen (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben blij dat de komende dagen de knoop van de concessies zal worden doorgehakt. Ik zal het dossier zeker blijven opvolgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Vraag van de heer Flor Van Noppen aan de minister van Klimaat en Energie over "de studie van EDORA" (nr. 19634)

03 Question de M. Flor Van Noppen au ministre du Climat et de l'Énergie sur "l'étude d'EDORA" (n° 19634)

03.01 Flor Van Noppen (N-VA): Mijnheer de minister, EDORA, de Franstalige beroepsfederatie voor hernieuwbare energie, bracht onlangs een studie uit waaruit bleek dat België in 2020 tot 18 % van zijn vraag naar energie uit hernieuwbare energie zou kunnen halen. Momenteel legt België de lat slechts op 13 %. De studie houdt hierbij rekening met een vooropgesteld vermogen van 3.500 MW aan windturbines en 3.440 MW aan zonnepanelen. Zo zou de vraag naar stroom voor 28 % uit hernieuwbare energie kunnen komen. Bio-energie zou voor het grootste gedeelte van 14 % aan hernieuwbare energie voor de warmtevraag kunnen instaan. Biobrandstof zou dan weer 8 % van de energievraag van de transportsector kunnen dekken. EDORA stelt ter zake dat er nieuwe windmolenconcessies moeten komen in de Noordzee en dat de belemmeringen voor de windmolens op het land moeten worden weggenomen. Dit alles dient uiteraard te passen in een aangepast beleid en een uitbreiding van de hernieuwbare energie-installaties.

Ik heb daarover een aantal vragen. Bent u het eens met de conclusies van de studie van EDORA? Zult u de regering vragen om de doelstelling van 13 % te verhogen? Zo ja, tot welk percentage? Zult u de regering vragen om meer concessies voor windmolenparken vrij te maken in de Noordzee? Zo ja, hoeveel? Zult u ook de investeringen in biobrandstoffen en bio-energie verhogen?

03.02 Minister Paul Magnette: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb deze studie pas gekregen en mijn administratie gevraagd om ze zorgvuldig te bekijken. Gelet op de verdeling van de bevoegdheden inzake hernieuwbare energie werden de vertegenwoordigers van EDORA op een vergadering tussen de staat en de Gewesten betreffende hernieuwbare energie uitgenodigd om hun inleidende werkzaamheden te komen voorstellen.

Als federaal minister van Energie kan ik mij enkel uitspreken over offshore-energie daar het beleid voor de ontwikkeling van en de steun aan de andere hernieuwbare energiebronnen onder de bevoegdheid van mijn gewestelijke collega's valt. Wat offshore windenergie betreft, rekening houdend met de afmetingen van de zone die tegenwoordig is bestemd voor de installatie van windmolenparken en rekening houdend met de

ontwikkeling van lopende projecten waarvoor de nodige machtigingen zijn toegekend – de domeinconcessie en milieuvergunning, blijf ik liever bij de reeds ambitieuze doelstelling van een geïnstalleerd vermogen van 2 000 MW tegen 2020. Uiteraard blijft het met de permanente technologische ontwikkeling inzake windturbines mogelijk dat er binnen deze zone een hoger vermogen wordt geïnstalleerd maar momenteel kunnen er onmogelijk precieze cijfers naar voren worden gebracht.

Het aandeel van hernieuwbare energie in de eindvraag hangt af van de omvang van deze eindvraag in 2020. Het spreekt voor zich dat, hoe beter wij deze eindvraag beheersen, hoe groter het percentage van hernieuwbare energie hierin zal zijn.

Momenteel is de door België nagestreefde en de door het Europees Energie- en Klimaatplan vastgelegde doelstelling van 13 % in 2020 ongewijzigd. Als gevolg van de beslissingen tijdens de Lente van het Leefmilieu moet de huidige voorbehouden zone van het windmolenpark volledig worden benut, alvorens men aan een nieuwe zone kan denken.

Om de doelstelling van 10 % hernieuwbare energie in het eindverbruik van de vervoerssector te bereiken, moet het huidige beleid inzake biobrandstoffen worden herzien. Zulks is mogelijk in het raam van de werkzaamheden van het nationaal actieplan dat tegen juni 2010 moet worden bekendgemaakt. Het respectieve aandeel van de technologie die tot de verwezenlijking van deze doelstelling kunnen bijdragen, dient in overleg met de Gewesten te worden bepaald. Dat geldt in het bijzonder voor de rol van biobrandstoffen.

03.03 Flor Van Noppen (N-VA): Ik ben blij dat u niet te hard van stapel loopt en alles rustig zijn gang laat gaan.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Question de M. David Clarinval au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le cumul de mandats d'un haut fonctionnaire de l'État belge" (n° 19707)

04 Vraag van de heer David Clarinval aan de minister van Klimaat en Energie over "de cumulatie van ambten door een hoge ambtenaar van de Belgische Staat" (nr. 19707)

*Président: Peter Logghe.
Voorzitter: Peter Logghe.*

04.01 David Clarinval (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, *La Libre Belgique* du 9 décembre dernier relatait le cumul de mandats d'un haut fonctionnaire de l'État belge, entre autres chez BRUGEL et à la tête de la direction générale de l'Énergie. Par ailleurs, le journal *Gerfa* de septembre 2009 faisait état, pour sa part, d'une liste, semble-t-il non exhaustive, d'au moins six mandats importants cumulés par ce haut fonctionnaire.

Au niveau européen, il semblerait que le troisième paquet législatif sur l'énergie interdise clairement ce type de cumul, fixant les règles de désignation des autorités de régulation, lesquelles doivent être totalement indépendantes de toute autorité publique ou privée. Selon le même journal, il semblerait que les cumuls de ce haut fonctionnaire de l'État vous embarrasseraient et que vous auriez émis le souhait qu'il abandonne certains mandats dont celui de président chez BRUGEL. En effet, il me semble, tout comme vous, qu'il n'est pas logique d'être à la fois l'autorité qui fixe les règles ou les approuve et en même temps celle qui préside le régulateur qui en assure le contrôle.

Monsieur le ministre, ce haut fonctionnaire affirme que vous ne lui avez jamais demandé d'abandonner une quelconque fonction. Qu'en est-il réellement? Pouvez-vous nous dire si vous comptez réagir sur ce dossier? Estimez-vous ce cumul opportun?

En outre, s'il est vrai que ce cumul n'est pas le seul à charge de ce haut fonctionnaire, n'est-il pas éthiquement problématique de cumuler tant de postes quand on est responsable d'un aussi grand département?

04.02 Paul Magnette, ministre: Monsieur Clarinval, comme j'ai déjà eu l'occasion de le préciser à de nombreuses reprises, la règle qui est d'application pour l'ensemble des titulaires des fonctions de mandats

dans les administrations publiques fédérales prévoit que la liste des mandats est publique et est envoyée chaque année à la Cour des comptes. Il en va évidemment de même pour les mandats de la directrice générale Énergie.

Je voudrais préciser aussi qu'à la demande de l'intéressée, elle s'est vue déchargée, en concertation avec moi, de deux mandats en 2009: celui d'administratrice à l'Institut royal de la Défense et celui de commissaire du gouvernement à l'ONDRAF.

En ce qui concerne les conflits de compétences que vous évoquez, il ressort de l'analyse juridique que mon prédécesseur, M. Verwilghen, avait demandé au service juridique du SPF de vérifier qu'aucun conflit d'intérêts n'existe dans le chef de Mme Marie-Pierre Fauconnier entre sa fonction de directrice générale pour l'Énergie et les différents mandats qu'elle exerce au sein d'autres institutions, notamment parce qu'il s'agit de niveaux de pouvoir différents. Cette analyse a par ailleurs été confirmée par l'administration bruxelloise ainsi que par les présidents des autres régulateurs régionaux qui constituaient le jury de recrutement du président de BRUGEL.

À la lumière de ces analyses, je n'ai donc aucune raison de prendre quelque initiative que ce soit, même si je continue à dialoguer régulièrement avec la directrice générale Énergie. Si elle souhaite être déchargée de l'un des mandats qui lui reste dans l'avenir, je peux tout à fait envisager ces pistes. Toutefois il faut penser que dans certains cas ce qu'on appelle des cumuls – mot toujours très péjoratif dans le langage journalistique – peut avoir une certaine fonctionnalité et le fait que la même personne soit dans deux instances dont les matières sont extrêmement connexes peut être pratique en termes de rassemblement de l'information et de clarté et de cohérence des positions publiques.

04.03 David Clarinval (MR): Monsieur le ministre, je suis satisfait d'apprendre que deux mandats ont déjà été abandonnés par cette personne. Si l'analyse juridique confirme l'absence de conflit d'intérêts, nous ne pourrions certainement pas intervenir d'un point de vue légal.

Cependant, vis-à-vis du troisième paquet législatif consécutif à la décision européenne, on m'a signalé qu'il y aurait peut-être là matière à reproches. Mais j'imagine que nous en débattons dans le futur, lorsque ce paquet sera étudié à notre niveau.

En ce qui concerne les cumuls, je suis député-bourgmestre et je comprends parfaitement vos propos. Dans certains cas, le cumul est tout à fait complémentaire et non une source de problèmes, mais vis-à-vis des mandats cités, le cumul avec BRUGEL est sans doute le plus sensible. Les autres peuvent être considérés comme complémentaires, mais je suppose que nous en discuterons lors de l'examen du troisième paquet législatif.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Question de M. David Clarinval au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les conditions et les modalités de l'accord liant la direction de l'Énergie à l'Agence Internationale de l'Énergie" (n° 19712)

05 Vraag van de heer David Clarinval aan de minister van Klimaat en Energie over "de voorwaarden en modaliteiten van het akkoord tussen de directie voor Energie en het Internationaal Energie Agentschap" (nr. 19712)

05.01 David Clarinval (MR): Monsieur le ministre, dans une réponse donnée récemment par le ministre des Affaires étrangères, M. Steven Vanackere, au sujet de la contribution volontaire belge à l'Agence internationale de l'Énergie entre 2006 et 2009 et le conflit d'intérêts potentiel dans le chef d'un haut fonctionnaire de l'État belge, le ministre m'a renvoyé vers vous pour que vous précisiez les conditions et les modalités de l'accord liant la Direction de l'Énergie à l'AIE pour l'emploi de deux experts salariés au sein de l'Agence à Paris ayant bénéficiés de rémunérations A5 et A3 et ayant réalisés des analyses du marché du gaz.

Je me tourne donc vers vous pour vous demander les identités de ces deux experts, leur nationalité, les conditions et les modalités de leur engagement salarié au sein de l'AIE, respectivement pour un mois par an A5 et trois mois par an A3 d'après la réponse de M. Vanackere. Quels sont les autres fonctions et mandats exercés par ces deux experts?

05.02 Paul Magnette, ministre: Monsieur Clarinval, les deux experts engagés par l'AIE sont de nationalité australienne et italienne, ils ont été recrutés par l'Agence selon les procédures classiques de recrutement des salariés appliquées par l'Agence. Ces procédures sont organisées par l'Agence elle-même sans intervention de quelque nature que ce soit de la part de ces États membres. C'est au secrétariat de cette organisation internationale que revient la tâche d'engager ses experts. Ils sont engagés pour des périodes allant de trois à cinq ans et les États membres, en l'occurrence la Belgique via sa contribution volontaire, paient pendant une courte période ces experts. La plupart des autres pays membres de cette organisation paient par des contributions volontaires similaires le reste de la rémunération de ces deux experts.

Après consultation des services administratifs de l'AIE, il apparaît que la contribution belge a en effet été utilisée, d'une part, à hauteur de 15 000 euros pour un mois de rémunération pour le niveau A5 et à hauteur de 30 000 euros pour trois mois de rémunération pour le niveau A3, un solde de 5 000 euros étant réservé à des publications.

J'attire votre attention sur le fait que l'Agence internationale de l'Énergie est libre de déterminer les modalités d'utilisation de ces fonds pour le financement de ses études. Je tiens d'ailleurs à souligner que le système d'attribution des contributions volontaires à l'intérieur de cette organisation est parfaitement transparent et nécessite l'accord de tous les États membres.

L'avantage d'une contribution volontaire est de pouvoir disposer des travaux réalisés par ces personnes et de pouvoir demander des études particulièrement importantes pour la Belgique. Ces deux experts se sont ainsi penchés par exemple sur des éléments spécifiques du marché européen du gaz dont le *trading* via les *hubs* gaziers qui sont particulièrement importants pour le port de Zeebrugge, comme vous le savez.

05.03 David Clarinval (MR): Je vous remercie pour cette réponse complète, si ce n'est pour l'identité des deux experts. Je conçois qu'on ne puisse la livrer de manière verbale en commission. Peut-être pourrez-vous m'en informer par courrier?

05.04 Paul Magnette, ministre: Je vais voir si on peut le faire.

05.05 David Clarinval (MR): Je vous en remercie.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

06 Vraag van de heer Willem-Frederik Schiltz aan de minister van Klimaat en Energie over "de medische isotopen met zwakke radioactieve straling" (nr. 19752)

06 Question de M. Willem-Frederik Schiltz au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les isotopes médicaux à faible radioactivité" (n° 19752)

06.01 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, molybdeen-99 en het afgeleide technetium-99 zijn medische isotopen met een zwakke radioactieve straling. Ze worden gebruikt voor het opsporen en behandelen van tumoren. Het spreekt voor zich dat dergelijke behandelingen miljoenen keren per jaar wereldwijd toegepast worden. Deze isotopen worden gemaakt op bestelling van de ziekenhuizen. Dit gebeurt in kernreactoren door uranium te beschieten met neutronen. Tot zover het technische aspect.

Tot dusver leveren slechts zes kernreactoren in de hele wereld dit molybdeen voor medisch gebruik, waaronder de BR2-reactor in Mol. De overige vijf bevinden zich in Nederland, Frankrijk, Canada, Zuid-Afrika en Australië. In principe zouden de zes nucleaire installaties voldoende moeten zijn, zij het nipt, om voldoende medische isotopen te produceren. Veel van die reactoren zijn echter hoogbejaard en worden geregeld stilgelegd voor herstel of een check-up. In het kader van de veiligheid is dat een essentiële stillegging.

Door een geplande sluiting van de Nederlandse hogefluxreactor in het Nederlandse Petten en de ongeplande sluiting van de Canadese reactor, dreigen heel wat ziekenhuizen in de zomer van dit jaar en in het najaar te maken te krijgen met ernstige schaarste. De Nederlandse reactor is immers goed voor 30 procent van de wereldproductie en de Canadese reactor staat in voor de helft van de productie.

Momenteel draait de kernreactor in Mol zes molybdeencycli in plaats van vijf en worden er, zo heb ik

vernomen, technische aanpassingen doorgevoerd om de productiviteit per cyclus met de helft te verhogen. In *De Standaard* van 18 februari jongstleden bracht reactormanager Steven Dijk aan het licht dat de reactor in Mol nog wel een extra cyclus zou kunnen draaien. Daarvoor heeft het SCK echter een extra vergunning nodig. Er mogen immers maximum zes cycli geproduceerd worden voor medische isotopen. De reactor draait de overige tijd voor wetenschappelijk onderzoek en voor andere opdrachtgevers.

Mijnheer de minister, hebt u weet van de terugkerende problematiek bij de productie van medische isotopen? Vorig jaar werden er ook reeds een aantal vragen gesteld, toen er een nijpend tekort kwam door een eveneens gelijktijdige stillegging van twee reactoren. Ik veronderstel dus dat u hiervan op de hoogte bent.

Acht u het nodig om in een vergunning te voorzien, waardoor de kernreactor van Mol een extra cyclus zou kunnen draaien en de wereldproductie dus niet in het gedrang komt? Op basis van welke criteria moet een dergelijke vergunning opgesteld worden, aangezien het om een lichte verschuiving gaat binnen de functionaliteit van het onderzoekscentrum?

Bent u van plan om eventueel extra maatregelen te ondernemen om het SCK of andere instanties bij te staan bij de productie van dergelijke medische isotopen?

Ten slotte, beschikt u over cijfermateriaal waaruit afgeleid kan worden hoeveel de reactoren produceren en hoe deze in relatie staan tot de vraag?

06.02 Minister **Paul Magnette**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Schiltz, ik wil u er eerst en vooral op wijzen dat de BR2-reactor van het SCK/CEN de voorbije jaren vijf bestralingscycli van eenentwintig dagen uitvoerde. In bepaalde gevallen werden zij verlengd tot achtentwintig dagen.

Wegens de problematiek van de bevoorrading voor medische radio-isotopen heeft het SCK/CEN in 2010 een zesde bestralingscyclus ingevoerd. De lengte van deze cyclus zal eenentwintig of achtentwintig dagen bedragen. Er wordt gepland dat de BR2-reactor in 2010 in totaal honderdachtenveertig dagen in werking zal zijn.

Ik ben mij zeer goed bewust van de steeds terugkerende problematiek bij de productie van medische radio-isotopen. Deze problematiek wordt niet door België veroorzaakt, maar door problemen bij reactoren in het buitenland. Vooral de huidige situatie in Canada is de grootste oorzaak van de bevoorradingsmoeilijkheden.

Ik kan u verzekeren dat België alles in het werk stelt om binnen de bestaande beperkingen de productie op te voeren en de tekorten in de medische sector tot een minimum te herleiden. De BR2-reactor kan op dit ogenblik echter geen groter aantal dagen werken om de volgende twee redenen.

Ten eerste, is er het vergunningsaspect. De huidige vergunning voor de uitbating van de BR2-reactor beperkt het aantal werkdagen tot honderdvijftig, dit op basis van het personeelsbestand van de BR2-reactor — er zouden meer operatoren moeten worden opgeleid — en het veiligheidsdossier. Een aantal veiligheidsoperaties wordt opgelegd tijdens de stilstandperiodes. In elk geval moet een eventuele herziening van de vergunning van de BR2-reactor voor een langere uitbating beoordeeld worden door de veiligheidsautoriteit, het FANC, dat onder de voogdij van de minister van Binnenlandse Zaken valt. Bovendien leidt de invoering van veel meer uitbaatcycli bij de BR2-reactor tot een verkorting van de levensduur van zijn berylliummatrix, waardoor hij vroeger zal moeten worden stilgelegd dan thans gepland wordt, namelijk rond 2022.

Ten tweede, is er het financieringsaspect. De productie van medische radio-isotopen in onderzoeksreactoren als de BR2-reactor is verlieslatend. Voor de uitbreiding van de uitbating van de BR2-reactor met een zesde cyclus heeft de raad van bestuur van het centrum pas een beslissing genomen na de verzekering dat er voldoende externe financiële middelen bekomen worden zonder een beroep te moeten doen op een bijkomende dotatie van de federale Staat. Als er nog meer cycli moeten worden ingevoerd, kan dit alleen gebeuren onder dezelfde voorwaarden.

In andere landen worden projecten opgestart om de productie van medische isotopen meer te diversifiëren. Dat gebeurt nu bijvoorbeeld in München. Dit vergt echter technische aanpassingen die niet op korte termijn voltooid kunnen worden.

De bevoorrading van medische isotopen is een structureel probleem. Door het NEA in Parijs werd een groep van hoog niveau opgericht om de problematiek van de medische isotopen en de productieketenkosten te onderzoeken. Voor alle details over cijfers en marktaandelen nodig ik u uit een schriftelijke vraag te stellen.

06.03 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u van harte voor uw antwoord.

Het is natuurlijk, zoals u zelf toelicht, vanzelfsprekend dat vergunningen in eerste instantie een belemmering voor een verhoging zijn.

Personeel en veiligheid staan natuurlijk voorop en dat aan de voorwaarde ter zake wordt voldaan, is zeker en vast niet mijn bezorgdheid. Ik hoop alleen dat het FANC, waarvoor de subcommissie Nucleaire Veiligheid thans probeert een efficiënter beslissingsschema te suggereren, constructief zal meewerken, teneinde zo spoedig mogelijk in voornoemde voorwaarde mee te stappen.

Het kan trouwens, aangezien de vraag zo groot is, ook voor het SCK interessant zijn om de medische isotopen aan te leveren, zeker op het vlak van de financiering. Daarom verbaast het mij enigszins dat u verklaart dat de externe financiering mede een reden is geweest waarom de opstart van de extra cyclus zo lang op zich heeft laten wachten. Ter zake zou ik de details waarschijnlijk beter in een schriftelijke vraag aan u stellen, teneinde daaromtrent meer klaarheid te krijgen.

Voor het overige ligt een deel van de problematiek in het buitenland. U kunt daaraan in uw hoedanigheid van minister ook niet veel doen. Niettemin hoop ik dat het SCK de volledige ondersteuning zal krijgen, teneinde in de toekomst een belangrijke speler te blijven. Gezien het vele geld dat, zowel door de overheid als door de privésector, in het SCK is gestopt, hoop ik dat de sector bij uitstek een sector is waarin ons land kan excelleren.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.47 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11.47 heures.*